

25 . Telița | Comuna: Frecăței | Județ: Tulcea | Punct: Celic Dere | Anul: 2013

Anul: 2013

Cod RAN: 160412.08

Perioade: Protoistorie

Epoci: La Tène timpuriu

Tipuri sit: descoperire izolată

Categorii sit: Religios, ritual și funerar, Domestic

Autori: Elena Roxana Asăndoaie, Tomasz Bochnak, Diana Davâncă, Gabriel Jugănar, Valeriu Sîrbu, Călin Dan Ștefan, Maria Magdalena Ștefan, Monica Niculescu

Instituții: Universitatea "Aristotel" Thessaloniki, Greece, University of Rzeszow, Poland, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Institutul de Cercetări Eco-Muzeale Tulcea, Muzeul Brăilei, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, SC Digital Domain SRL București, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București

Raport

Cercetările desfășurate în 2013 în situl arheologic de la Telița-Celic Dere au avut o puternică componentă interdisciplinară, axată pe abordarea integrată a ansamblului format din așezare și necropolă. Astfel, profitându-se de situația cu totul excepțională în care părți importante din sit au fost exploatare forestier în chip integral, s-au derulat ample activități de curățare a terenului, urmate de investigații geomagnetice, măsurători topografice de detaliu și de teledetecție la joasă altitudine executată cu platforme independente radiocomandate.

Teledetecție. Zborurile au furnizat imagini digitale și material video de mare rezoluție, ambele tipuri de date fiind achiziționate de la diferite altitudini (10-300 m). Imaginile au fost asamblate, în final, în ortofotografii cu rezoluția de până la 10 pixeli per metru. Imaginile vor reprezenta atât baza unor viitoare studii de teledetecție, dar și sursă de informație tridimensională extrasă prin procedee specifice fotogrammetriei, prin care se va putea reconstitui, în detaliu, relieful la nivel micro-regional și completa planul ansamblului arheologic. Materialul video va fi folosit în prezentări multimedia. Aceste noi tehnologii au fost utilizate permanent pe parcursul excavațiilor arheologice, asigurând, astfel, realizarea unor fotografii perpendiculare de ansamblu asupra situațiilor arheologice.

Cercetările magnetometrice au fost realizate în patru sectoare diferite, totalizând o suprafață de 1140 mp. Trei dintre gridurile cercetate au fost executate în zona centrală a așezării, încadrând practic noua secțiune deschisă anul acesta – S17, cel de- al patrulea fiind poziționat mai spre sud, pe un promontoriu din platoul mai larg al așezării, deasupra văii Celicului.

Măsurători topografice au fost executate în interiorul așezării pe o suprafață de peste 1ha, descriind relieful din zona centrală a platoului și racordând într-un sistem unitar suprafețele investigate cu mijloace magnetice. Instrumentele topografice au fost folosite pe tot parcursul excavațiilor, din diverse sectoare, pentru realizarea desenului digital și înregistrarea reperelor fotogrammetrice.

Excavații arheologice. În paralel, au fost executate excavații arheologice în sectoare noi din necropolă și așezare, redescoperindu-se și unele complexe funerare cercetate în anii 1980-2001, în sectorul considerat în literatură ca aparținând necropolei plane, în scopul documentării lor prin metode digitale.

Sectorul "Necropolă". În ceea ce privește săpăturile propriu- zise s-a continuat cercetarea complexului funerar T48, identificat în 2008 prin cercetări geofizice. Deoarece movila T48 se află poziționată adiacent drumului principal de acces în pădure, săpătura a fost limitată la o suprafață pătrată cu latura de 5.50 m, poziționată chiar lângă drum, ce a încadrat mantaua din piatră.

Mantaua avea o formă ovală, măsurând 4.80 m N-S x 3.70 m (E-V); a fost construită în mod îngrijit din

bolovani de gresie locală de dimensiuni medii (cca. 15-20 cm pe latura lungă) și mici, prezentându- se ușor alunecată pe panta naturală a sitului către sud. Deși nu se poate vorbi de un ring complet, clar evidențiat, este destul de clar că bolovani de mari dimensiuni, unii măsurând 70 cm lungime, au fost depuși în sectorul sudic și estic, într-un aranjament semi-circular, spre marginile mantalei. Complexul a fost cercetat prin trasarea unui martor stratigrafic, de 60 cm lățime, orientat oblic pe colțurile secțiunii (NNV-SSE), poziționat în treimea superioară a mantalei.

Săpătura a ajuns până la adâncimea de 70 cm, de o parte și de alta a martorului, punând în evidență prezența unei gropi centrale de mici dimensiuni (aproximativ 60 cm diametru), săpată chiar de sus, din nivelul superior al mantalei. Fragmente ceramice de la un vas lucrat cu mâna au fost documentate în sectorul nord-vestic, răspândite grupat printre pietrele mantalei, pe nivelul superior al acesteia. Această săpătură a evidențiat, totodată, urmele clare ale unor săpături mai vechi, poziționate în sectorul estic al noii suprafețe racordarea documentației vechi cu planul general al sitului.

În necropola plană a mai fost cercetată o suprafață de aproximativ 100 mp, în care au fost puse în evidență și documentate cu mijloace digitale mai multe săpături vechi, martori stratigrafici necercetați, precum și 5 complexe circulare cu amenajări din piatră, probabil morminte de dimensiuni mici, între 2.50-3.70 m diametrul ringului, construite grupat și, posibil, acoperite de o manta comună.

Sectorul "Așezare". În așezare a fost deschisă o nouă secțiune - S17 = 12,00 x 3,00 m, ce a fost cercetată până la adâncimea de 50/60 cm – nivel pe care s-au evidențiat trei complexe, aproximativ rectangulare, intersectate doar parțial de S17, în carourile 1-2, carourile 4-5 și, respectiv, în caroul 10.

Îndepărtarea acestui prim nivel, relativ bulversat și de pădure, a furnizat o cantitate însemnată de material ceramic, de natură fragmentară, atât local, getic, cât numeroasele fragmente de amfore (databile în sec. IV-III a. Chr.) și o lamă de cuțit din fier. Majoritatea materialului ceramic getic, fragmentar, a fost modelat cu mâna.

În caroul 10 a fost identificată, la adâncimea de 45 cm, o aglomerare de fragmente mari de pereți de locuință, arși, în amestec cu fragmente ceramice fără urme de ardere secundară.

Evident, cercetările din anul viitor vor continua în aceste sectoare nefinalizate, pentru a se obține atât noi informații, cât și pentru îmbogățirea patrimoniului muzeal cu piese valoroase.

Informații suplimentare online

[Raportul 5148 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
